

Accountantsverslag

Gemeente Zevenaar
Boekjaar 2024

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Onderwerp: Accountantsverslag 2024
Kenmerk: 2506-02462\0089846
Datum: 5 juni 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van gemeente Zevenaar, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 4 oktober 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag 2024 aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden.

Wij hebben u op 5 juni 2025 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. De inhoud van deze rapportage is in de vergadering van de auditcommissie op 3 juni 2025 nader toegelicht.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) B.V.

drs. W.W.L.A. Wentink RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Financiële positie
4. Belangrijkste bevindingen
5. Bevindingen interne beheersing
6. Overige onderwerpen
7. Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Wij hebben bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring verstrekt.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijkt één ongecorrigeerde fout inzake het woonplaatsbeginsel in de jeugdzorg. Deze ongecorrigeerde fout blijft ruim onder de goedkeuringstolerantie.

Wij hebben bij de controle van de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) geconstateerd. Daarnaast merken wij op dat het aantal te verantwoorden regelingen zich lijkt te stabiliseren. Ten opzichte van voorgaand jaar is het aantal te verantwoorden regelingen nagenoeg gelijk gebleven. (2023: 27 regelingen en 2024: 26 regelingen). Evenwel heeft het grote aantal regelingen wederom een extra inspanning van zowel de organisatie als van ons gevraagd.

De gemeente heeft er bewust voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit als gevolg van het uitblijven van de formele wijziging van de BBV en BADO in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze is invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de provincie en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat bij het controleproces op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. Er zijn natuurlijk wel verbeterpunten, deze nemen we in de evaluatie met de organisatie mee om zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren.

Bestuurlijke samenvatting

Het totaal van de rechtmatigheidsbevindingen van het college in 2024 komt uit op € 7,45 miljoen. Daarmee overschrijdt het college onder de door u vastgestelde verantwoordingsgrens. De bevindingen zien enerzijds toe op een overschrijding van de lasten en kredieten (€ 3,26 miljoen). Deze overschrijdingen zijn deels (€ 2,79 miljoen) passend binnen het beleid en de afspraken tussen raad en college. Daarmee zijn deze overschrijdingen als acceptabel aangemerkt. Anderzijds hebben de rechtmatigheidsbevindingen betrekking op het niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels (€ 1,87 miljoen) en het niet controleerbaar vastleggen van de wettelijke identificatieplicht bij de Wmo (€ 2,33 miljoen). Voorts is geconstateerd dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 een tweetal omissies bevatte. Deze zijn, in lijn met wet- en regelgeving toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording 2024. Wij adviseren u kennis te nemen van de toelichting die het college opgenomen heeft in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2024 van de gemeente Zevenaar voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente voor het vaststellen van de prestatielevering (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en Wmo een onzekerheid van € 668.000 respectievelijk € 200.000.

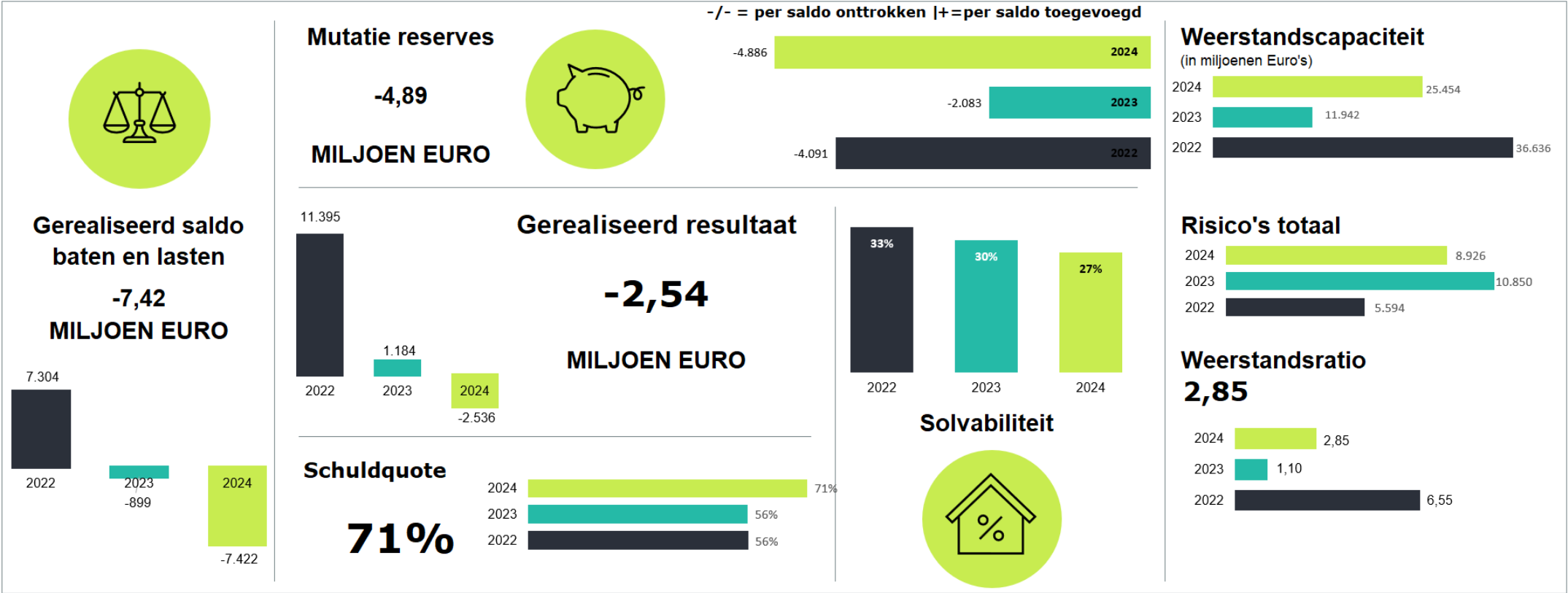
De gemeente heeft de totale kosten inzake de PGB budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Als gevolg hiervan bedraagt de inherente onzekerheid inzake het PGB-budget thans € 458.000.

Het boekjaar 2024 sluit met een financieel resultaat van € 2,54 miljoen (nadelig), waar dit in 2023 € 1,18 miljoen (voordelig) bedroeg. De totale vermogenspositie van de gemeente bedraagt € 60,1 miljoen (2023: € 67,5 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 27% (2023: 40%). De vermogenspositie is degelijk te noemen, wel signaleren we dat de gemeente dichterbij de door de provincie gehanteerde signaleringswaarde van 20% komt. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de weerstandscapaciteit als uitstekend kan worden gewaardeerd. De weerstandscapaciteit is ruim van voldoende omvang om de risico's te kunnen opvangen. Tot slot merken wij op dat de meerjarenbegroting in 2025 nog sluitend is, maar dat de gemeente voor de jaren daarna voor een forse uitdaging staat. De gemeente heeft reeds actie ondernomen: in november is het raadsbesluit Financieel gezonde toekomst genomen, waarin de uitgangspunten voor de benodigde ombuigingen in zijn opgenomen.

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen, waaronder de verplichte bijlage inzake SiSa en de taakvelden.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 4 oktober 2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.766.000. Het materialiteitspercentage van 1% sluit aan op het door de gemeenteraad de voorgeschreven maximale goedkeuringstolerantie.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.766.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5.298.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5.298.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening vastgesteld op 25 april 2025	€ 250.000

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van uw grondexploitaties (en dan specifiek de nieuw vastgestelde grondexploitaties Businesspark 7Poort II en Vestersbos);
- Prestatielevering inkopen;
- Onterechte batchbetalingen als gevolg van onjuiste mutaties van de crediteurenstamgegevens waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord;
- Onterechte handmatige betalingen waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord;
- Wet Normering Topinkomens;
- Prestatielevering sociaal domein;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels;
- Het risico dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geen getrouw beeld geeft doordat onrechtmatigheden onvolledig zijn verantwoord in de rechtmatigheids-verantwoording ten aanzien van het onderdeel

aanbestedingsrechtmatigheid.

Uitkomsten

Wij hebben bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring voor de getrouwheid afgegeven.

Uit onze controle blijkt één ongecorrigeerde getrouwheidsfout. Deze komt voort uit de dossiercontrole op de Jeugdwet dossiers. Het hiermee gemoeide (geëxtrapoleerde) bedrag is € 370.000. Deze fout blijft ruim binnen de goedkeuringstolerantie voor fouten van € 1.766.000.

Voorts zijn er onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties in het sociaal domein van in totaal € 1.326.000. De achtergrond van deze onzekerheid lichten wij toe op pagina 32 van dit verslag. Evenwel blijven deze onzekerheden ruim binnen de door u gestelde goedkeuringstolerantie van € 5.298.000.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Wij merken daarbij op dat onze werkzaamheden niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. Onze rapportage naar aanleiding van de interimcontrole (managementletter) bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter opgesteld. De managementletter hebben wij op 13 januari 2025 besproken met de portefeuillehouder en daarna in definitieve vorm uitgebracht. De managementletter hebben we besproken met de auditcommissie op 6 februari 2025.

De interne beheersing kent geen significante tekortkomingen, maar wij zien dat de organisatieontwikkeling de mogelijkheid geeft om (noodzakelijke) verbeterlagen in de interne beheersing te maken.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2024 bevat, gelijk aan voorgaand jaar, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Hierna wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controleaanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Frauderisico - Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt

Het college dan wel het management bevindt zich vanuit haar rol binnen de organisatie in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het op basis van hiërarchie in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn

om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Dit risico ziet in onze optiek met name toe op het verschuiven tussen verschillende budgetten. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Frauderisico - Het risico dat inkoopfacturen niet in overeenstemming zijn met de geleverde prestatie omdat de prestatie niet is ontvangen

Wij hebben vastgesteld dat binnen het gemeentelijke proces inkopen geen sprake is van een functiescheiding tussen prestatieakkoordverklaarder en budgethouder. Hierdoor bestaat het risico dat lasten niet nauwkeurig zijn verantwoord, omdat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie of de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een statistische steekproef op basis van een hoger risicoprofiel waarbij voor elke waarneming op basis van onderliggende stukken is vastgesteld dat de prestatie (zowel de prijs component als de hoeveelheid component) onderbouwd is.

Frauderisico - Het risico dat handmatige betalingen uitgevoerd worden aan niet-rechthebbenden

Dit risico ziet toe op handmatige betalingen waarbij betalingen niet via de reguliere crediteurenadministratie en de daaruit voortvloeiende betaallijsten gedaan worden, maar waarbij handmatig bankrekeningnummers worden ingevuld. Hierdoor bestaat de gelegenheid om via handmatige betalingen bewust betalingen aan onjuiste bankrekeningnummers te doen om zo gelden aan de organisatie te onttrekken.

Met betrekking tot het uitvoeren van handmatige betalingen hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen op de handmatige betalingen

uitgevoerd. Hierbij hebben wij vastgesteld dat het juiste bedrag volgens de factuur betaald is aan het juiste bankrekeningnummer.

Frauderisico - Het risico dat batchbetalingen uitgevoerd worden aan niet-rechthebbenden als gevolg van onrechtmatige mutaties van de crediteurenstamgegevens

De gemeente beschikt over een collegiale toetsing van mutaties van crediteurenstamgegevens waarbij gebruikt gemaakt wordt van een tweede externe bevestiging om de juistheid van de mutatie te verifiëren. Wij hebben vastgesteld of voor de mutaties in boekjaren 2023 en 2024 deze collegiale toetsing heeft plaatsgevonden. Wij hebben hierbij geen onverklaarde wijzigingen geconstateerd.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd en maar beschikt nog niet over een volledige interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd zijn om deze frauderisico's te mitigeren.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of management.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Voor gemeenten geldt dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. Naast feitelijke discontinuïteit is ook de mate waarin de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren

een belangrijke veronderstelling. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Zevenaar voor 2025 over een structureel sluitende begroting beschikt. De provincie Gelderland heeft in haar schrijven van 30 januari 2025 de gemeente onder regulier (repressief) toezicht geplaatst. Wij delen de zorg van de provincie over de tekorten die vanaf 2026 geraamd zijn, maar hebben ook vastgesteld dat de gemeente onder het motto van Financieel gezonde toekomst druk doende is om de noodzakelijke ombuigingen vorm te geven. Verder merken wij op dat het weerstandsisico geen reden tot twijfel geeft of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking “Corruptie, werkzaamheden van de accountant” verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. De gemeente Zevenaar beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- De gemeente Zevenaar heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van steekproeven vaststellen of voor alle inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van steekproeven vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente de prijs op een markconforme wijze tot stand is gekomen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Financiële positie

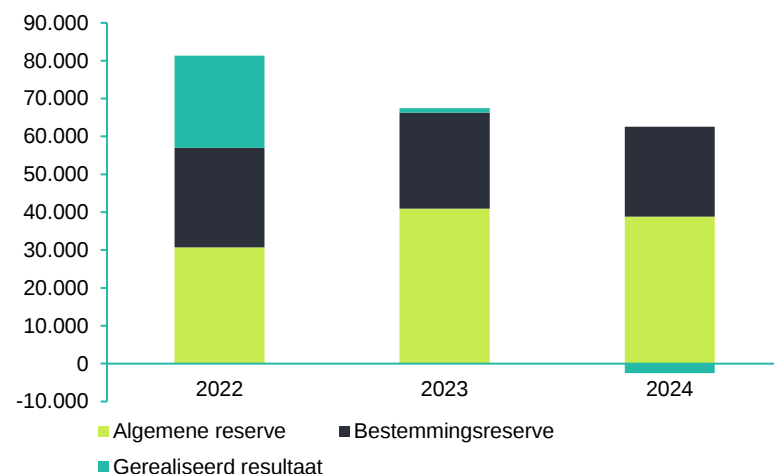

3. Financiële positie

Vermogenspositie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2024 volgens de jaarrekening € 60,1 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves (exclusief resultaat) ter hoogte van € 62,6 miljoen is € 38,9 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gedaald met € 2,1 miljoen. Per saldo is gedurende 2024 € 4,9 miljoen onttrokken aan de reserves. Het gerealiseerde resultaat in 2024 bedraagt € 2,5 miljoen (negatief).

Analyse van het resultaat

Het resultaat vóór mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 7,4 miljoen positief. In de primitieve begroting was rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 3,4 miljoen.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hierna opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat ("gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten" en "gerealiseerde resultaat") weer over de jaren 2022 tot en met 2024.

3. Financiële positie

Wij constateren dat in meerjarenperspectief de operationele resultaten (gerealiseerd saldo van baten en lasten) een negatieve trend vertonen. De gerealiseerde resultaten vanaf 2022 vertonen eenzelfde trend, waarbij verder opvalt dat ieder jaar, gedurende het jaar, meer uit de reserves wordt onttrokken dan wordt toegevoegd met als gevolg dat het eigen vermogen dus ook afneemt.

Ravijnjaar

Vanaf 2026, het zogeheten ravijnjaar, dreigt een groot financieel tekort voor Nederlandse gemeenten. Het dwingt gemeenten tot moeilijke keuzes: vasthouden aan bestaande taken en voorzieningen of ingrijpende hervormingen doorvoeren.

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft.

De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet daarbij dan wel, naar het oordeel van de toezichthouder, voldoende zijn.

Voor boekjaren 2025-2028 is in de meerjarenbegroting een negatief operationeel resultaat tussen de € 4,6 miljoen en € 7,6 miljoen begroot. De begrote resultaten in de meerjarenbegroting 2025-2028 laten voor 2026 en verder daarmee geen structureel sluitende saldo zien. De gemeente is druk doende om onder het motto van een Financieel gezonde toekomst mogelijke maatregelen in beeld te brengen. Op 6 november 2024 heeft de raad besloten over de kaders c.q. uitgangspunten waarbinnen dit vorm moet krijgen. Het uitgangspunt van het programma is dat uiterlijk de begroting 2029 sluitend is. Wellicht ten overvoede merken wij op dat het van belang is om realistische doelstellingen te formuleren en daarnaast de realisatie van de ingerekende besparingen goed te monitoren en waar nodig tijd bij te sturen.

3. Financiële positie

Weerstandvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetal	Gemeente		Landelijk	
	2024	2023	2024*	2023
Netto schuldquote	71%	56%	57%	38%
Netto schuldquote gecorrigeerd	60%	46%	51%	32%
Solvabiliteit	27%	30%	35%	39%
Grondexploitaties	17%	10%	7%	6%
Belastingcapaciteit	88%	87%	101%	100%
Structurele exploitatieruimte	-1,7%	-1,5%	2,0%	3,3%

* = op basis van begroting

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Zevenaar op alle punten minder goed zijn als het landelijke gemiddelde. Enige uitzondering hierop is de belastingcapaciteit.

Het kengetal **schuldquote** is gestegen ten opzichte van 2023, hetgeen een verslechtering moet worden gezien. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor de schuldquote geldt een signaalwaarde van 130 en bij percentages tussen de 100 en 130 is voorzichtigheid gevraagd. De schuldquote van de gemeente Zevenaar blijft ruim onder de signaalwaarden.

3. Financiële positie

De **solvabiliteit** neemt af naar 27% in 2024. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Aan de bovenkant oordeelt het VNG dat een solvabiliteit boven de 50% als zeer goed aan te merken is. De gemeente Zevenaar kent derhalve een solide financieringspositie.

Het kengetal **grondexploitaties** geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De zichtbare stijging wordt veroorzaakt doordat in 2024 twee nieuwe majeure projecten (Vestersbos en Businesspark 7Poort II) in exploitatie zijn genomen.

Het kengetal **belastingcapaciteit** laat de lastendruk in de gemeente Zevenaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2024 lager ligt dan het landelijke (begrote) gemiddelde, hetgeen als positief moet worden gezien.

Op basis van het kengetal **structurele exploitatieruimte** blijkt dat er structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Op basis van de begroting 2025-2028 komt dit cijfer volgende jaren onder druk te staan en de verwachting is dat het zal bewegen tussen -2,8% en -4,4%.

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Op de volgende pagina is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is opgebouwd vanuit de algemene als reserve, waar vervolgens ook al de verwachte (nadelige) resultaten van de boekjaren tot en met 2029 in zijn verrekend.

3. Financiële positie

X € 1.000	2024	2023	2022
Weerstandscapaciteit	€ 25.454	€ 11.942	€ 36.636
Risico's	€ 8.926	€ 10.850	€ 5.594
Weerstandratio	2,85	1,10	6,55

Ten opzichte van 2023 zijn de door de gemeente ingeschatte risico's in totale omvang gedaald van € 10,9 miljoen naar € 8,9 miljoen. Het aantal risico's is gelijk gebleven. Bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit neemt de gemeente enkel de risico's mee die een impact en/of kans hebben die leidt tot een bedrag van € 250.000.

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico's zijn :

- Risico's samenhangend met de grondexploitaties (€ 2,7 miljoen, toegenomen t.o.v. 2023 met € 0,6 miljoen);
- Risico's samenhangend met het de ontwikkeling van de Algemene Uitkering (€ 1,9 miljoen, gelijke omvang als voorgaand jaar);
- Risico's samenhangend met de Bylandse brug (€ 2 miljoen, gelijke omvang als voorgaand jaar);
- Risico's die samenhangen met de voortgang van de hervormingsagenda (€ 2,9 miljoen gelijke omvang als voorgaand jaar).

Er is sprake van een forse stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2024 ten opzichte van 2023. In 2023 was er nog sprake van een behoorlijke daling ten opzichte van 2022.

Uw gemeente heeft vervolgens op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 8,9 miljoen (2023: € 10,9 miljoen).

De forse stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de daling van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2024 verbeterd is van 1,10 naar 2,85. Hiermee kwalificeert het weerstandsvermogen volgens uw eigen kaders als uitstekend.

4

Belangrijkste bevindingen

4. Belangrijkste bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Met het goedkeuren van een aanpassing van de Gemeentewet door de Eerste Kamer op 27 september 2022 is de verplichting voor de accountant om een oordeel te geven over rechtmatigheid uit de wet gehaald. Sinds voorgaand jaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college zelf verantwoording af over rechtmatigheid. Dit doet het college door zelf een oordeel te geven of de totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties in overeenstemming is met de door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Deze kaders liggen vast in de begroting en de gemeentelijke verordeningen alsook in bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

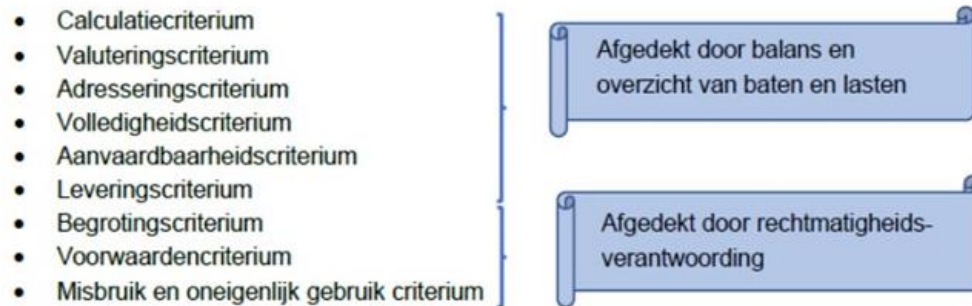
De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole en oordeelsvorming in de controleverklaring is echter nog altijd niet aangepast. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bevatten nog niet de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording.

De gemeente heeft er evenwel voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag. Dat is ook zo vastgelegd in de vigerende gemeentelijke financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) d.d. 25 april 2025. Op deze wijze heeft de gemeente invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt zo invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 5.298.000) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten.

4. Belangrijkste bevindingen

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het college is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het college worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheids-verantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Begrotingscriterium

De rechtmatigheidsverantwoording bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van de gemeenteraad met het college. U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

4. Belangrijkste bevindingen

In de Kadernota rechtmatigheid beveelt de commissie BBV daarnaast aan dat het college de afwijkingen op het begrotingscriterium nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het college:

1. bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt en de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast;
2. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doorvoert die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld en
3. als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot (3) en deze niet tijdig gemeld zijn.

Wij hebben vastgesteld dat er lastenoverschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting op 5 programma's zijn (€ 3.048.000). De overschrijdingen op de kredieten bedragen € 208.000. In de gemeentelijke financiële verordening is door u afgesproken met het college in welke gevallen een begrotings- of kredietoverschrijding acceptabel is. Op basis van de afspraken is, van de € 3.256.000 aan overschrijdingen € 2.787.000 als acceptabel aan te merken.

In 2023 zijn als begrotingsonrechtmatigheden enkel de kredietoverschrijdingen gemeld ad € 264.000. In de rechtmatigheidsverantwoording van 2023 is niet expliciet beschreven dat bij programmarekening 5 (Sport, cultuur en recreatie) en 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) ook sprake is van een onrechtmatigheid van in totaal € 657.000. De totale onrechtmatigheid van 2023 komt daarmee op € 921.000. Op basis van afspraken die in de financiële verordening zijn opgenomen zijn de afwijkingen van € 657.000 bij de programmaoverschrijdingen acceptabel. De gemeente heeft dit in lijn met wet- en regelgeving goed toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid.

4. Belangrijkste bevindingen

In het door u vastgestelde normenkader is een inventarisatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving opgenomen. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaarden criterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft derhalve een spendanalyse uitgevoerd. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor twaalf gemeentelijke overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 1.873.000 niet de juiste procedure is gevolgd. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Voorts blijkt dat, in lijn met voorgaand jaar, voor een deel van de cliënten in

de Wmo, de wettelijk voorgeschreven identificatieplicht niet op een dusdanig manier is vastgelegd dat deze controleerbaar is. De gemeente heeft na de bevinding in voorgaand boekjaar de procedure hieromtrent aangepast en wij hebben vastgesteld dat die voor alle nieuwe verstrekte indicaties ook conform is uitgevoerd. De gemeente heeft evenwel besloten voor de reeds lopende indicaties voor aanpassing van de procedure geen herstelacties uit te voeren. Dat betekent dat de onrechtmatigheid naar verwachting elk jaar zal afnemen. Voor 2024 is de oude populatie gecontroleerd met een statistische steekproef. Op basis van extrapolatie van de bevindingen is de inschatting van de onrechtmatigheid € 2.326.000. Wij hebben vastgesteld dat dit juist in de rechtmatigheidsverantwoording op is genomen.

Overigens is de onrechtmatigheid met betrekking tot deze situatie voorgaand jaar gerapporteerd onder het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Op basis van de verduidelijkingen van de Commissie BBV in de Kadernota Rechtmatigheid 2024 is geconcludeerd dat dit eigenlijk onder het voorwaarden criterium moet. Het college heeft dit, in lijn met wet- en regelgeving, in de rechtmatigheidsverantwoording 2024 toegelicht.

4. Belangrijkste bevindingen

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Maar ook bij bijvoorbeeld het niet naleven van de termijnen van de subsidieverordening. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaarden criterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is dus hiervoor niet noodzakelijk.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om

overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaarden criterium. Het college heeft een Nota misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Deze is 31 mei 2023 door de raad vastgesteld. Het college heeft een uitspraak gedaan in hoeverre het M&O-beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Hieruit zijn geen zaken naar voren gekomen die gerapporteerd moeten worden.

Gezien het feit dat de bevindingen inzake begrotingsrechtmatigheid (€ 3.256.000) en het voorwaarden criterium (€ 4.198.000) gezamenlijk boven de verantwoordingsgrens uitkomen heeft het college terecht geconcludeerd in de rechtmatigheidsverantwoording dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens van € 5.298.000.

4. Belangrijkste bevindingen

Grondexploitatie

Ten opzichte van 31 december 2023 is de balanswaarde van de post onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie gewijzigd van € 16,7 miljoen naar € 27,9 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2024 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	16.692	25.582
Investerings	17.849	7.196
Grondverkoop en overige opbrengsten	-4.700	-16.443
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	2.034	81
Mutatie verliesvoorziening	-3.953	275
Boekwaarde per 31 december	27.922	16.692

Verliesvoorziening

De voorziening verlieslatende complexen is ten opzichte van 2023 met € 4,0 miljoen toegenomen. Deze toename ziet grotendeels toe op een verslechtering van het verwachte resultaat bij Zevenaar-Oost bedrijven en

woning van circa € 3,6 miljoen.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op diverse schattingen en aannames. Deze leiden tot geraamde nog te maken kosten voor de grondexploitaties binnen de gemeente Zevenaar van € 75,4 miljoen en nog te realiseren opbrengsten van € 117,8 miljoen. Een belangrijk deel daarvan (58% van de nog te maken kosten en 59% van de nog te realiseren opbrengsten betreft complex Businesspark 7Poort II dat in 2024 in exploitatie is genomen.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is, zoals gesteld, voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

4. Belangrijkste bevindingen

Kostenstijging

In de actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2025 is voor de planontwikkelingskosten een kostenstijging van 4% opgenomen voor 2025, 3% over 2026, 2,5% over 2027 en voor de resterende looptijd.

In de actualisatie per 1-1-2025 is voor de civieltechnische kosten een kostenstijging van 3% opgenomen voor 2025 en 2026 en 2,5% over 2027 en verder. De kostenstijging ligt in voor 2025, 2026 en 2027 in lijn met de benchmark.

Voor beide onderdelen geldt dat voor de middellange termijn (nu 2028 en verder) gaan benchmarks altijd uit van het meerjarig streefgemiddelde voor de inflatie: 2%. Voor de waardering van de huidige complexen is de impact van deze afwijking gering. Dat verandert op het moment dat de verkopen op Businesspark 7Poort II gaan lopen. Wij adviseren u, bij de actualisatie van de grondexploitaties voor het jaarwerk 2025 aan te sluiten voor middellange termijn bij het meerjarig streefgemiddelde voor de inflatie.

Opbrengstenstijging

Voor de woningbouw is voor de opbrengstenstijging rekening gehouden met

3% in 2025 en 2,5% voor 2026 en verder.

Voor de bedrijfskavels is per 1-1-2025 een opbrengstenstijging voor 2025 van 1% opgenomen alsook voor de gehele looptijd van de grondexploitatie. Een opbrengstenstijging van 1% is op basis van de benchmarks voor de jaren tot en met 2027 plausibel. Voor op de langere termijn is een opbrengstenstijging van 1% laag, maar ook hier is de financiële impact binnen onze bandbreedtes.

Ook voor de opbrengstenstijgingen geldt dat benchmarks voor de middellange termijn altijd uitgaan van het meerjarig streefgemiddelde van de inflatie.

Voor de levering van gronden aan de verschillende ontwikkelende partijen en die op dit moment in optie zijn of waar al overeenkomst aan ten grondslag liggen wordt uitgegaan van een index van 0%. Voor de gronden die de gemeente levert aan ontwikkelaars worden de indexen uit het contract opgenomen, aangezien de gemeente Zevenaar dit contractueel heeft vastgelegd is het uitgangspunt voor indexatie van de opbrengsten plausibel onderbouwd.

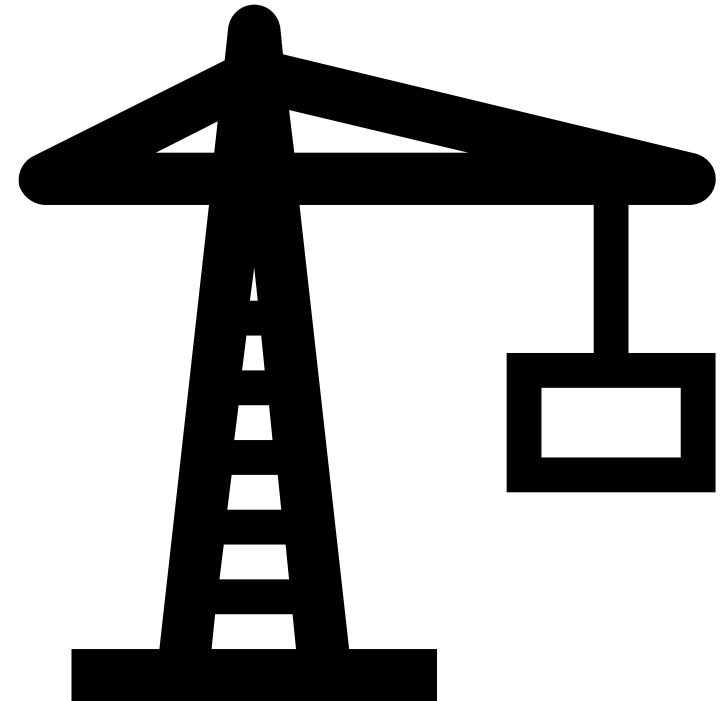
4. Belangrijkste bevindingen

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Rekenrente

De gemeente hanteert de omslagrente cf de nieuwe notitie Rente van de commissie BBV. De belangrijkste wijziging uit die notitie betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Tot en met 2023 was het alleen toegestaan om de werkelijke rente over het vreemd vermogen (naar rato) toe te rekenen aan de grondexploitaties. Nu wordt geen onderscheid meer gemaakt in het BBV tussen grondexploitaties en de rest van de activa. Voor gemeente Zevenaar is de omslagrente voor 2024 bepaald op 1,17%.

4. Belangrijkste bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Zevenaar voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken in sommige gevallen zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	RSD de Liemers	Mandatering
Jeugdwet Zin	Zelfstandig	n.v.t.
Wmo Zin	Zelfstandig	n.v.t.
Pgb's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering

Uitkeringen (Participatiewet)

De taken rondom de Participatiewet laat uw gemeente door RSD De Liemers uitvoeren. Om vast te stellen of de uitkeringen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verantwoord hebben wij kennis genomen van de uitkomsten van de controles van de accountant van de RSD uitgevoerd.

Jeugdwet en Wmo - Zorg in natura

De uitvoering van deze taken vindt plaats binnen de gemeente. Hiervoor zijn zorgleveranciers gecontracteerd, die in opdracht van de gemeente zorg leveren aan cliënten. De verantwoording van de daaruit voortkomende lasten vindt plaats in de jaarrekening van de gemeente, waardoor ook de eindverantwoordelijkheid voor de controle van de prestatielevering uiteindelijk bij de gemeente berust. De gemeente is echter niet de prestatieafnemer. Met de (grote) zorgaanbieders is daarom afgesproken dat zij op basis van het controleprotocol van Ketenbureau i-Sociaal Domein (iSD) een controleverklaring verstrekken over de juistheid en volledigheid van de geleverde en gedeclareerde zorg in natura (hierna: ZIN) over het betreffende boekjaar.

Deze (goedkeurende) controleverklaringen heeft de gemeente nodig om zekerheid te krijgen dat alle gefactureerde zorg conform indicatie is geleverd en gefactureerd, voor de juiste prijs is gefactureerd en aan een inwoner van de gemeente is verstrekt.

4. Belangrijkste bevindingen

Ondanks de tijdige uitvraag van de controleverklaringen heeft uw gemeente nog niet van alle zorgaanbieders een controleverklaring ontvangen. Eveneens is niet bekend wanneer deze controleverklaringen wel beschikbaar zijn voor uw gemeente. Daarbij komt dat geen controleverklaringen worden ontvangen van aanbieders met minder dan € 125.000 omzet. Het voorgaande zorgt in de totale last uit hoofde van ZIN voor onzekerheden op het gebied van de juistheid en volledigheid (getrouwheid en rechtmatigheid) van de kosten inzake de levering van deze ZIN – jeugd en ZIN – WMO van € 668.000 respectievelijk € 200.000.

Deze onzekerheden wegen wij mee in ons oordeel bij de jaarrekening van de gemeente.

Als onderdeel van onze controle voeren wij ook dossiercontroles uit op de verstrekkingen uit hoofde van de Jeugdwet en de Wmo. Bij een van de steekproeven op de Jeugdwet is geconstateerd dat bij 1 dossier het woonplaatsbeginsel niet juist is toegepast. De lasten die door de gemeente Zevenaar verantwoord worden voor deze cliënt blijken voor rekening van een andere gemeente te moeten komen. Omdat de bevinding blijkt uit een

statistische steekproef moet met de bevinding een uitspraak over de gehele gecontroleerde massa gedaan worden. Dit komt voor deze bevinding neer op een geëxtrapoleerde fout van € 370.000. Wij hebben deze fout als ongecorrigeerd controleverschil meegewogen in ons oordeel. Evenwel blijft de fout ruim binnen de goedkeuringstolerantie. Derhalve beïnvloedt deze het uiteindelijke oordeel niet.

Eigen bijdrage Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Zevenaar heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2024 toereikend toegelicht in de sectie Niet in de balans opgenomen verplichtingen.

4. Belangrijkste bevindingen

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2024 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB bedragen op basis van de zogenaamde projectiebrief voor de gemeente Zevenaar blijven onder onze rapporteringstolerantie. Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen en omdat de gemeente Zevenaar niet aanvullend c.q. zelfstandig onderzocht heeft of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn, werken de onzekerheden door in ons oordeel bij de jaarstukken van de gemeente Zevenaar. Het hiermee gemoeide bedrag bedraagt € 458.000.

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder de staat van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

4. Belangrijkste bevindingen

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de eisen vanuit het BBV.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. In de paragraaf bedrijfsvoering besteed u aandacht aan deze onderdelen. Wij zien dit als een zeer positieve toevoeging.

4. Belangrijkste bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande

elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4. Belangrijkste bevindingen

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Voor 2024 geldt dat tijdelijk naar aanleiding van het vertrek van de griffier een griffier a.i. is aangesteld. Deze kwalificeert als topfunctionaris zonder dienstbetrekking en dient apart vermeldt te worden. Wij hebben vastgesteld dat dit juist heeft plaatsgevonden.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichting geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband)

overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

5

Bevindingen interne beheersing

5. Interne beheersing

Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2024 hebben wij op 17 januari 2025 een management letter uitgebracht. Deze hebben wij op 6 februari 2025 besproken met de auditcommissie.

Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

Wij hebben in onze management letter gerapporteerd dat wij geen significante tekortkomingen in uw AO/IC hebben geconstateerd. Afgelopen periode heeft voor de gemeente Zevenaar in het teken gestaan van de

organisatieontwikkeling. Wij zien dit als een ontwikkeling die bijdraagt aan de mogelijkheid om verdere verbeterlagen te maken in de interne beheersing.

Een adequate beschrijving en (zichtbare) werking van de interne beheersing vormt de basis voor de verbijzonderde interne controle en ons als accountant om te kunnen steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor de verbijzonderde interne controlefunctie meer naar een systeemgerichte controleaanpak kan verschuiven en bovendien minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. De focus komt zo te liggen op de juiste werking van het proces en minder op het achteraf vaststellen of er fouten zijn gemaakt. Kort gezegd: “gaat het goed?” in plaats van “is het goed gegaan?”. Op deze wijze kan de verbijzonderde interne controle ook nadrukkelijker een kwaliteit stuwende rol vervullen met een hoger niveau van interne beheersing tot gevolg. Een hoger niveau van interne beheersing maakt daarnaast de kans op fouten kleiner hetgeen de financiële stuurinformatie betrouwbaarder maakt en u daarmee in staat bent nog scherper en tijdiger bij te sturen, hetgeen met de huidige financiële uitdagingen belangrijker is dan ooit.

5. Interne beheersing

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Onze controle was en is niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen specifieke opdracht van het management ontvangen. Evenwel wordt IT een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening-controle.

Wij hebben in dat kader het netwerk en de applicaties Key2Financiën en

Suites voor het sociaal domein bekeken. Wij hebben daarbij geconstateerd dat voor beide applicaties nog verbeteringen mogelijk c.q. noodzakelijk zijn op het onderdeel autorisatie. In beide applicaties is sprake van hoge rechten accounts en daarnaast ontbreekt een geformaliseerde functieautorisatie matrix met daaraan gekoppeld een periodieke zichtbare controle. Voor de financiële applicatie geldt daarnaast nog dat ook verbeteringen mogelijk zijn op wijzigingsbeheer. Hierbij kan het proces omtrent de implementatie van softwarewijzigingen nog verder worden aangescherpt.

Wij hebben het college geadviseerd deze zaken op te pakken. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT-omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of

er sprake is van mogelijk conflicterende diensten

- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

6. Overige onderwerpen

Aanpassing BADO en BBV

Op 16 april jl. is de aanpassing van Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gepubliceerd in de Staatscourant. Daarmee komt er een einde aan de imperfecte wet- en regelgeving, die ontstond met het aanpassen van de Gemeentewet. Met die aanpassing werd geen rechtmatigheidsoordeel meer van de accountant gevraagd. Ter vervanging zou in de jaarrekening van de decentrale overheden op grond van aangepaste wet- en regelgeving met ingang van 2023 een rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2024 en oordeelsvorming in de controleverklaring (BADO en BBV) was hierop echter nog niet aangepast.

In de aanpassing van BADO is echter nog een belangrijke wijziging opgenomen: de maximale goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden (dus samen 4%) wijzigt met ingang van boekjaar 2025 in een maximale goedkeuringstolerantie van 2% voor afwijkingen. Met afwijkingen worden zowel fouten als onzekerheden bedoeld. Daarnaast wijzigt ook de

grondslag voor de goedkeuringstolerantie van *lasten inclusief toevoegingen aan de reserves* naar *lasten exclusief toevoegingen aan de reserves*. De lat komt daarmee voor uw organisatie dus hoger te liggen.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt dat deze met ingang van 2025 maximaal 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves mag bedragen, waar dat in 2023 en 2024 nog maximaal 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves mocht zijn.

Om deze wijzigingen goed in de organisatie in te bedden adviseren wij u om te kijken of aanpassing van de financiële verordening, de controleverordening, het controleprotocol en het interne controleplan aan de orde is.

6. Overige onderwerpen

Duurzaamheidsverslaggeving: last of must have?

De eisen rondom duurzaamheidsverslaggeving (Corporate Sustainability Reporting Directive) voor bedrijven zijn de afgelopen jaren zeer actueel geworden. Hoewel op dit moment ter discussie staat welke bedrijven wanneer verplicht moeten gaan rapporteren, is de ontwikkeling echt ingezet.

Ongeacht de precieze kaders van de wettelijke verplichting onderkennen bedrijven dat rapporteren over hun prestaties rondom milieu (**E**nvironment), mensen (**S**ocial) en governance (**G**) ook aanzienlijke voordelen kan opleveren, zeker daar waar eindgebruikers of andere belanghebbenden hier grote waarde aan hechten. Voor de publieke sector gelden er nog zeker geen verplichtingen en de verwachting dat die er snel gaan komen is er ook niet. Tegelijkertijd vinden we het begrip 'duurzaamheid' terug in vrijwel elk coalitieakkoord, programmabegroting of jaarstukken. Ook zaken als de Regionale Energie Strategie (RES), Brede Welvaart en de relatie tussen inwoners en publiek bestuur ontbreken niet, stuk voor stuk onderdelen van ESG (Environment, Social, Governance). Het rapporteren ten aanzien van duurzaamheid is dus niet iets wat bij nul begint.

Onlangs hebben wij een webinar gehouden voor de publieke sector. Duurzaamheidsverslaggeving kwam hierin ook aan de orde. In dit webinar spraken Michiel Ellens, business developer decentrale overheid van de BNG, en David Zijlmans, partner Business Advisory van Baker Tilly, over dit onderwerp. Bij een poll onder de deelnemers aan het webinar blijkt dat van de populatie van gemeenten, waterschappen en provincies, 40% een zelfstandig programma duurzaamheid heeft opgenomen in de P&C documenten. In 26% van de aanwezige populatie wordt gebruik gemaakt van een paragraaf duurzaamheid. De overige 34% heeft geen specifiek onderdeel in begroting en jaarrekening opgenomen.

Michiel Ellens gaf aan dat de BNG, als belangrijke financier van de decentrale overheid, te maken heeft met de verplichtingen vanuit de EU om zorg te dragen voor sustainable finance/duurzame financiering. Dat betekent dat de bank ook inzicht moet hebben en inzicht moet verstrekken in haar jaarverslag of het geld dat als financiering beschikbaar wordt gesteld ook bijdraagt aan de doelstellingen van het verdrag van Parijs (zoals halvering van de CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990). Het zou zelfs zo kunnen zijn dat financiering van duurzame initiatieven goedkoper wordt en financiering van niet-duurzame initiatieven duurder wordt voor de decentrale overheid.

6. Overige onderwerpen

Kortom op korte of iets langere termijn zal de BNG (en dit geldt ook voor andere banken) inzicht willen krijgen in de duurzaamheidsprestaties van gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

David Zijlmans ging in op mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de duurzaamheidsprestaties in kaart te brengen. Hij riep daarbij op om selectief te zijn, zeker in het begin, start bij zaken die al meetbaar zijn en dus ook kunnen worden gerapporteerd. Maak ook gebruik van bronnen en data die al beschikbaar zijn. Wees daarbij alert dat een publieke organisatie enerzijds te maken heeft met de prestaties van de eigen organisatie, maar anderzijds ook de prestaties van het eigen areaal kan beïnvloeden door gerichte beleidsvorming. Landelijk zijn er meerdere initiatieven rondom duurzaamheidsverslaggeving door de decentrale overheid. Zo is er een

handreiking aangeboden aan de commissie BBV, de commissie BADO en het Ministerie van BZK. Wij hebben als Baker Tilly zelf een ESG Overheidskompas ontwikkeld, waarin wij onze expertise vanuit de rapporteringsverplichtingen voor het bedrijfsleven hebben ingezet om tot een overheidsvariant te komen. In dit ESG Overheidskompas komen ook de welbekende 3W-vragen aan de orde:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Zo sluit dit ESG Overheidskompas naadloos aan op de richtlijnen voor de programmabegroting en -verantwoording.

En dan wilt u natuurlijk nog het antwoord op de vraag: duurzaamheidsverslaggeving een last of een must have? – In onze overtuiging een must have voor de publieke sector. Daarbij uitdrukkelijk de kanttekening: stel alleen doelstellingen daar waar je ook significante invloed op kan uitoefenen, draag dan ook zorg voor de juiste brondata en stuur op basis van de uitkomsten. Dan is het een must have voor beleidsontwikkeling.

6. Overige onderwerpen

Grip op grote projecten

Grote projecten komen vooral voor bij (lokale) overheden: waterschappen, gemeenten, provincies. In een snel veranderende wereld beïnvloeden interne en externe factoren de uitvoering van grote projecten. Budgetoverschrijdingen en vertragingen liggen op de loer, maar met een sterke voorbereiding en strategische sturing zet je risico's om in kansen. Transparantie over je projectdoelen en (samen)werkprocessen geven je grip. De juiste strategische aanpak maakt grote projecten succesvol en toekomstbestendig.

In het kader van natuurlijk advies delen wij praktische inzichten met u om te zien hoe dit er in de praktijk uit ziet. In [dit praktijkverhaal](#) vertellen we over het omvangrijke Zeeuwse project 'Dijkversterking Hansweert', dat binnen tijd én budget wordt uitgevoerd.

Datagedreven werken

Naar aanleiding van onze interimcontrole hebben wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie met de gemeente gesproken over datagedreven werken.

Wij hebben geconstateerd dat de gemeente de afgelopen jaren een sterke basis heeft gelegd om datagedreven werken verder te ontwikkelen. Door dit bestuurlijk als speerpunt vast te leggen, onderstreept de organisatie dat zij data

als een belangrijk instrument ziet om beleid en uitvoering te versterken. Deze duidelijke koers biedt een goed vertrekpunt voor verdere professionalisering en groei.

Er zijn al belangrijke bouwstenen aanwezig. De datavisie is bestuurlijk vastgelegd, er is een datawarehouse ingericht en een vast datateam is verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van dashboards. In verschillende domeinen, zoals vergunningen en het sociaal domein, zijn dashboards ontwikkeld die de informatiepositie van de gemeente versterken. Binnen het thema duurzaamheid zijn de eerste stappen gezet richting dashboardontwikkeling, waarbij nog verder gewerkt wordt aan het inzichtelijk maken van de beschikbare data.

Daarnaast is er een model en stappenplan ontwikkeld om de informatiebehoefte binnen de organisatie gestructureerd op te halen en te concretiseren. Dit helpt om vooraf helder te krijgen wat het doel van het dashboard of dataproduct is, welke vragen beantwoord moeten worden en hoe de inzichten uiteindelijk gebruikt gaan worden. Zo ontstaat structuur in de aanpak en wordt voorkomen dat dashboards worden gebruikt zonder duidelijke toepassing of vervolg.

6. Overige onderwerpen

Deze werkwijze biedt niet alleen houvast, maar stimuleert ook dat de vraag centraal staat: eerst bepalen welk vraagstuk speelt en vervolgens kijken welke data en visualisaties nodig zijn. Dit vergroot de kans dat dataproducten daadwerkelijk bijdragen aan beleids- en uitvoeringvraagstukken en versterkt tegelijkertijd de samenwerking met de inhoudelijke teams. Door medewerkers vanaf de start te betrekken, wordt bovendien het draagvlak vergroot en neemt de kans op daadwerkelijk gebruik van de dashboards toe.

Ook op het gebied van data governance is een eerste belangrijke stap gezet. Door proceseigenaren te benoemen als data eigenaren wordt eigenaarschap georganiseerd en ontstaat een duidelijke basis voor verdere concretisering van rollen en verantwoordelijken rondom datakwaliteit en beheer.

Tegelijkertijd biedt deze basis volop kansen om door te ontwikkelen en datagedreven werken verder te verankeren in de organisatie. Op dit moment bestaat het data team uit een teammanager, een data-manager en een trainee. Het team is grotendeels belast met het operationeel houden van de bestaande dashboards en het uitvoeren van beheertaken. Door te investeren in extra capaciteit ontstaat ruimte om proactief bij te dragen aan beleidsontwikkeling, het vergroten van meetbaarheid daarvan en het initiëren van nieuwe

datagedreven initiatieven. Zo wordt niet alleen de afhankelijkheid van enkele functies verkleind, maar ontstaat ook meer continuïteit en wendbaarheid.

Daarnaast zien wij kansen om het gebruik van data en dashboards verder te verbreden binnen de organisatie. Op dit moment zijn deze producten vooral in gebruik bij medewerkers met een natuurlijke data-affiniteit, waardoor het gebruik kwetsbaar en persoonsafhankelijk is. Door meer aandacht te besteden aan de begeleiding en ondersteuning van medewerkers kan het gebruik worden vergroot en verbreed. Denk aan gerichte trainingen, praktische workshops, laagdrempelige inloophmomenten en 1-op-1 begeleiding. Juist door medewerkers te laten ervaren hoe data hen kan ondersteunen en werkprocessen kan vereenvoudigen, groeit het vertrouwen en wordt data daadwerkelijk onderdeel van het dagelijkse werk. Het delen van praktijkvoorbeelden en concrete successen kan hierbij een belangrijke rol spelen en anderen inspireren om ook datagedreven te gaan werken.

6. Overige onderwerpen

Belangrijk daarbij is dat data niet alleen worden ingezet voor het opstellen en monitoren van beleid, het onderbouwen van besluiten en het gericht inzetten van acties. Datagedreven werken raakt daarmee verschillende fases in het proces: van analyse en besluitvorming tot uitvoering, evaluatie en bijsturing. Door deze brede inzet ontstaat een krachtig instrument dat bijdraagt aan zowel de kwaliteit van keuzes als de effectiviteit van de uitvoering.

Een belangrijke vervolgstap ligt daarnaast in het versterken van de datagedreven cultuur binnen de organisatie. Op dit moment is er vooral sprake van een top-down benadering, waarin datagedreven werken een bestuurlijke ambitie is. De ervaring leert dat een duurzame datacultuur echter ook vraagt om voldoende bottom-up enthousiasme en betrokkenheid bij medewerkers. Datagedreven werken groeit niet vanzelf, dit vraagt om structurele aandacht voor het creëren van draagvlak, het delen van inspirerende voorbeelden en het faciliteren van medewerkers om met data aan de slag te gaan.

Ook op het gebied van dashboardgebruik liggen kansen om proactief te werk te gaan. Hoewel het gebruik wordt gemonitord, wordt bij uitblijvend gebruik nu vaak niet onderzocht wat hieraan ten grondslag ligt. Door actiever het gesprek

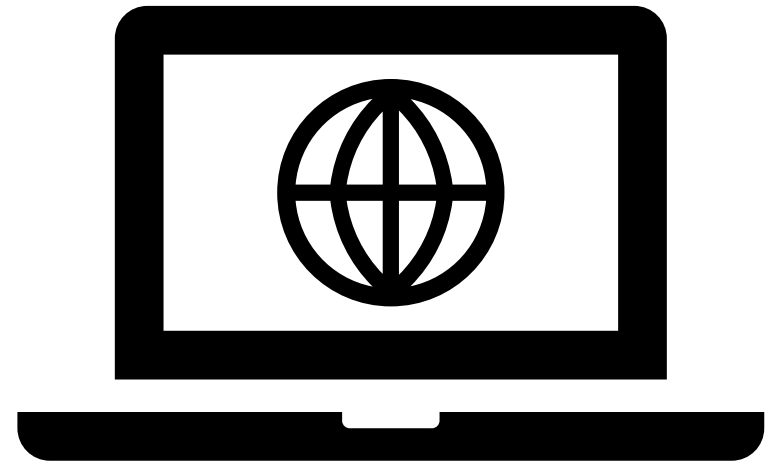
met gebruikers te voeren en te achterhalen waarom bepaalde dashboards minder goed landen, ontstaan waardevolle inzichten die gebruikt kunnen worden om producten verder te verbeteren of beter te positioneren. Zo wordt voorkomen dat waardevolle data oplossingen onbenut blijven en groeit de organisatie naar een meer lerende en wendbare manier van werken, waarbij continu wordt gekeken hoe data optimaal kan bijdragen aan beleid, uitvoering en monitoring.

Het verder uitwerken van data governance biedt eveneens belangrijke kansen. Door de rol van data eigenaren verder te concretiseren en scherpere afspraken te maken over kwaliteitscontroles, actualiteit van data en wijzigingsbeheer, wordt de basis versterkt. De verantwoordelijkheid voor datakwaliteit ligt nadrukkelijk bij de business en de aangewezen data eigenaren. Het datateam kan hierbij een faciliterende rol spelen, bijvoorbeeld door een data kwaliteit monitoring tool beschikbaar te stellen die de data eigenaren ondersteunen in het bewaken en verbeteren van de datakwaliteit. Zo wordt de kwaliteit van data structureel geborgd.

6. Overige onderwerpen

Datagedreven werken biedt de gemeente volop kansen om beter te sturen op maatschappelijke opgaven en de effectiviteit van beleid en uitvoering te versterken. Door data structureel in te zetten in alle fases van het proces- van analyse en besluitvorming tot uitvoering en monitoring- ontstaat een krachtig fundament voor goed onderbouwde keuzes en zichtbare resultaten. De komende periode biedt ruimte om deze ontwikkeling verder te versterken door gericht te investeren in capaciteit, vaardigheden en duidelijke procesafspraken.

Zo groeit datagedreven werken van een bestuurlijke ambitie naar een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijkse werk en wordt een stevige basis gelegd voor een wendbare en toekomstbestendige organisatie die optimaal gebruikmaakt van data en inzichten.

6. Overige onderwerpen

Audit Wet politiegegevens (Wpg)

Zet uw organisatie opsporingsambtenaren in? Heeft u als gemeente boa's in dienst? In dat geval zijn de Wet politiegegevens (Wpg) en Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren (Bpg boa) waarschijnlijk voor uw organisatie van toepassing. Wij informeren u graag over de auditplicht.

Verschil Wpg en AVG?

Bij specifieke taken op het gebied van opsporing is voor de beveiliging van persoonsgegevens de Wet politiegegevens van toepassing, niet de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Wpg komt in grote lijnen overeen met de AVG. Toch zijn er ook belangrijke verschillen. Het meest in het oog springende verschil is de auditplicht op de gegevensverwerking bij opsporingstaken. Jaarlijks bent u verplicht om een interne Wpg audit uit te voeren. Eenmaal in de vier jaar dient uw organisatie een externe Wpg audit uit te laten voeren. De diepgang van de externe Wpg audit betreft opzet, bestaan en werking.

Hoe ziet de cyclus eruit?

Wpg-audit 2024

In 2025 dient de externe Wpg audit over 2024 te worden uitgevoerd. Uiterlijk 1 maart 2026 dienen Boa-werkgevers de Wpg assurance rapportage over 2024 in te leveren bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het is van belang dat uw organisatie tijdig de Wpg audit laat uitvoeren. Baker Tilly voert bij een groot aantal organisaties in de publieke sector de Wpg audit uit. Graag gaan wij met uw organisatie in gesprek over de Wpg audit en op welke wijze Baker Tilly u hierbij kan ondersteunen.

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2025 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021			
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027			
E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022			
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB) _gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB)_gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2024			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):

Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:

Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2024			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024			
G10	Wet inburgering gemeentedeel 2024			
G12	Gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024			
G12	Gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G13	Besteding/baten onderwijsroute gemeentedeel 2024			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
J55	Aanpak energiearmoede			
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen en eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
M16	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten	Aard van de controleverschillen	
	Geconstateerde afwijking dossiercontrole Jeugdwet	€ 370.000
	Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	€ 370.000
	Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	€ 0
	Totaal	€ 370.000
Onzekerheden	Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
	Prestatielevering Jeugdwet – zorg in natura	€ 668.000
	Prestatielevering Wmo – zorg in natura	€ 200.000
	Prestatielevering PGB	€ 458.000
	Totaal onzekerheden	€ 1.326.000

Contact

drs. W.W.L.A. (Wout) Wentink RA
Externe accountant

T +31 (0)6 15 38 17 56
w.wentink@bakertilly.nl

Postbus 10525 6500 MB Nijmegen

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

